

میراث ماندگار

مسجد جامع خوسف

مسجد جامع خوسف به عنوان یکی از بازرترین آثار تاریخی موجود در بافت تاریخی این شهر در حاشیه خیابان اصلی شهر و در جبهه جنوبی آن قرار دارد. در سمت غرب مسجد، حسینیه صاحب الزمانی و در سمت جنوب آن بنای تاریخی موقوفه میرزا جعفر قرار گرفته است.

این بنا دارای دو ورودی است که در ضلع های شمال شرقی و شمال غربی واقع شده است. مهم ترین عناصر معماری بنا شامل ورودی‌ها، صحن، شبستان های تابستانی، ملاعلی اکبر و عبدالخالق و قسمت‌های نوساز مسجد است.

جبهه شمال شرقی بنا که ورودی اصلی بنا در آن قرار دارد به طور کامل در سال ۱۴۰۵ هجری قمری بازسازی شد و از لحاظ تاریخی ارزشی ندارد اما شبستان‌های جبهه جنوب غربی مسجد یعنی شبستان های تابستانی، ملاعلی اکبر و عبدالخالق بخش‌های تاریخی بنا به حساب می‌آید. شبستان‌ها دارای ستون‌های قطور چهار ضلعی است که پوشش آن ها به صورت گنبد‌های چهار ترک و به کمک طاق‌های جناغی روی ستون ها استوار شده است.

شبستان عبدالخالق که قدیمی‌تر از شبستان ملاعلی اکبر است، دارای ۶ ستون و ۱۲ گنبد است. شبستان ملاعلی اکبر که درسال ۱۲۳۷ هجری قمری تعمیر شده ۹ ستون و ۱۶ گنبد دارد، نقشه و سبک معماری شبستان‌ها مشابه هم هست و تنها تفاوت های جزئی در ابعاد و انداز‌ه‌هاست و مساحت کل بنا ۳ هزار و ۶۰۰ متر مربع می‌باشد که ۹۰۰ متر مربع را صحن فرا گرفته و اطراف آن با طاق ناماهی به صورت جناغی تزئین شده است.

رحمان– مرمت مدرسه شوکتیه سربیشه آغاز شد.
مسئول نمایندگی میراث فرهنگی،صنایع دستی وگردشگری شهرستان سربیشه با بیان این مطلب از معرفی ۲ متقاضی ایجاد اقامتگاه بوم گردی از اهالی روستای هدف گردشگری چشت برای دریافت تسهیلات مربوط به بانک عامل خبر داد و گفت: این افراد با استفاده از این تسهیلات برای مرمت وتجهیز مکان‌های مورد نظر پذیرش گردشگران اقدام خواهند کرد.
به گفته «هاشم اتفاقی» اولین اقامتگاه بوم گردی در روستای هدف گردشگری چشت درآینده نزدیک افتتاح می شود.

وی آغاز پروژه آسفالت جاده خاکی ۶کیلومتری آب ترش با اعتبار ۱۷۵ میلیون تومان و با هماهنگی اداره راه وشهرساز، طرحی تندیس پروفیسر معتمد نژاد توسط هنرمندان صنایع دستی این شهرستان، برپایی نمایشگاه صنایع دستنی وسوغات محلی و نمایشگاه آثار تاریخی این شهرستان را از دیگر برنامه های برگزار شده توسط این نمایندگی در هفته میراث فرهنگی عنوان کرد.

.....

مرمت ضلع شرقی قلعه اسدیه آغاز شد

مرمت قلعه اسدیه شهرستان درمیان در فصل هشتم بازسازی به ضلع شرقی این بنای تاریخی رسید.
مسئول میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری درمیان با اعلام این خبر گفت: در ضلع شرقی قلعه اسدیه مرمت قسمتی از کاهگل نمای بیرون، سنگ فرش، سنگ چینی پای دیوار، اجرای رخ بام، دیوار چینی و آوار برداری انجام می شود.

به گزارش روابط عمومی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری خراسان جنوبی، «صالحی» افزود: برای اجرای این بخش از کار ۱۵۰ میلیون ریال اعتبار در نظر گرفته شده است و اقدامات مرمتی تا ماه آینده به پایان می رسد.

وی با بیان این که قلعه اسدیه علاوه بر کاربری مسکونی عملکرد دفاعی هم دارد به این نکته اشاره کرد که این قلعه از نظر معماری از دو ایوان و چهار برج در چهار طرف قلعه ساخته شده است.
به گفته وی، ضلع جنوبی بنا دارای یک طبقه است و قسمت شمالی از دو طبقه برخوردار می باشد و طبقه فوقانی با معماری اشرافی محل سکونت حاکم و طبقه پایین انبار و محل سکونت خدمه بوده است.

وی قدمت قلعه اسدیه را مربوط به اواخر دوره قاجاریه عنوان کرد و گفت: این بنا فروردین ماه سال ۸۲ به شماره ۸۲۷۸ در فهرست آثار ملی کشور ثبت شد.

رنجبر_اینجا شهری است از آداب و رسوم و سنت ها، شهری که در طبقه همکف عمارت اکبریه بیرجند برپا شده و هر گوشه اش نشان از سنتی دیرینه دارد. اینجا خیلی نزدیک است به سنت ها، آدم ها و مشاغل قدیمی و دور از آدم ها و زندگی امروزی.

درهای چوبی مخصوص منازل اعیان شهر با پاشنه گردهایی چوبی نگاهت را میهمان خود می کند، این درها که در قدیم با دایره و اشکال هندسی از جنس چدن و فولاد به صورت برجسته و مسطح تزئین شده است در کوب های متفاوتی برای زنان و مردان دارد.

حلقه ای بزرگ که گوشواره های قدیمی را به یاد می آورد در کوب زنانه است و صدای زیر دارد که در گذشته ها به کار می رفته تا صاحبخانه با خیال راحت در را باز کند و اگر چادری برسرش نبود از دیدن مرد نامحرم پشت در شرمندۀ نشود.

در کوب دیگر سنگین است، درست مثل همه آنچه که برای مردان به کار می رود؛ کارهای سخت، صدای کلفت و در کوبی که صدای بم می دهد تا باز هم صاحبخانه بداند چه کسی پشت در است.

راهرو به اتاقی می پیچد. دیوارهای آن طاقچه هایی دارد که جلوی هر کدام درهای شیشه ای نصب کرده اند یعنی این که اشیاء فقط برای دیدن است و قدمت ویژگی خاص آنهاست تا از دسترس دور نگه داشته شوند. درون هر طاقچه لباسی به نمایش گذاشته شده و کشف ها ،ارسی ها و کلاه های نمدی در کنار لباس هایی که نقش و نگار فراوانی دارند چا خوش کرده است.

زنی با پوشش محلی در حال غربال کردن گندم و مردی مشغول چک زنی است. کشاورزی با شیوه سنتی که داس، خورچین و ترازوپی که به آن «میزو» می گفتند نیز از آن دور نمانده است.

راهروپیش می رود، کمی آن طرف تر مرد روستایی میان انبوهی از سبدهای دستپاف نشسته و با دستان هنرمندش تار و پود یک سبد را در هم گره می زند. او سبدهای کوچک و بزرگی که هر کدام برای کاری استفاده می شود مثل آیکش برنج و... بافته است، حالا هم اگر فرصتی و درخواستی باشد باز هم مردان و زنانی در این دیار هنر خود را درخبر نمی کنند.

- تنور داغ نان**

چند لحظه بعد عجیب گرم می شود، حرارت و گرمای کوره داغ آهنگری در هوا می پیچد، دیوارهای کاهگلی اش از فروغ کوره ای با پمپ بزرگی که از لاستیک و چوب ساخته شده روشن می شود، مرد آهنگر تنک بر آهن گذاخته می کوبد و شاگردش کوره را داغ نگه می دارد تا ابزارهای فلزی مانند قفل، زنجیر و...زیر نور کم‌رنگ این کارگاه دوباره جان بگیرد. آهنگری حرفه ای که امروز اگرچه کمتر به چشم می آید اما سال ها قبل کسب و کار مردانی قوی بوده که نان را به عرق جبین تهیه کرده و از زور بازو نان می خورده اند.

در بخش دیگر موزه آماده کردن زمین کشاورزی و

در موزه مردم شناسی بیرجند اتفاق افتاد

خیلی دور، خیلی نزدیک

مراسم کاشت گندم به تماشا گذاشته شده است و مردان کشاورز خیش چوبی در دست گرفته و زمین را شیار می زنند.

از ابزار کشاورزی هم فراموش نشده است؛ در طاقچه ها بیل های فلزی متعلق به نقاطی مانند خوسف به چشم می خورد که سر پیکانی و نوک تیز آنها مشخصه ای برای شناسایی محل تولیدشان است.

در طرف دیگر سالن سماور و ظروف مسی در قاب آئینه طلایی رنگ عروس و داماد نقش بسته است، با همان لباس های قدیم و مرسوم ازدواج که پشت سرشان با پارچه بزرگ گلدوزی شده نقش و نگار شده است.

هنر بانوان جوان دیروز که حالا شاید پیرزنانی قصه گو شده و خاطره ها از دوخت و دوز این پارچه ها، جاجختی و روختنی ها دارند و صندوق های فلزی غبار گرفته که نشان از جهیزیه قدیم عروس داشته است زیر سقفی که اصالت در گنج کاری ونقوش زیبای آن دیده می‌شود، مشخص است.

- چرخ سفالگر و...**

انتهای سالن راهرویی است که از آن بوی گل می آید و صدای چرخ مرد سفالگر که در میان انبوهی از کوزه و ظروف سفالی با پر بدال چوبی چرخ سفالگری می فشارد و هماهنگ با حرکت چرخ دستاش به گل رس فرم می دهد دستی بر کاسه سفالی آب دارد و دستی بر بدنه آنچه می خواهد از گل به عمل آورد. کوزه های سفالی آب را خود به خود خشک نگه می دارد بدون آن که درون یخچال باشد. باز هم بوی روزهای گذشته در فضا می پیچد، وقتی مرد روستایی خسته از کشت و کار به خانه بازمی گشت و آب کوزه را درون پیاله های سفالی خالی می کرد.

روبه روی کارگاه سفالگری عطر گیاهان عطاری از هر قوطی به مشام می رسد و تا چشم کار می کند قوطی ها، شیشه ها و کیسه های پارچه ای کوچک و بزرگ پر از ادویه و داروی گیاهی در قفسه ها صف کشیده است در حالی که چرتکه چوبی در دست

مرد عطاری نشان از حساب داری به روش سنتی دارد. انگار بهار است و در دشت های بهاری می دوی و بوی پونه و گل زرد وزیره بر مشام جاری می شود. از این راهرو که عبور کنی نگاهت بر دستان زنی که دستاس در دست گرفته ثابت می ماند.

دستش از گندم پر می شود و با دست دیگر صفحه سنگی را می خراخند تا گندم در بین دو صفحه سنگی آرد شود، خمره سفالی گندم در کنار دستش خوندنمایی می کند و هاون سنگی بزرگی نشان می دهد که آرد کردن گندم به وسیله همین هاون و دستاس انجام می شده، کاری که در قدیم زنان به زحمت انجام می دادند تا کمک همسران خود باشند. پیرایشگر مردانه (سلمانی)، آینه را به خود مشتی داده و خود با ماشین دستی و شانه ای که دندانه هایش شکسته مشغول است.

یک جعبه چوبی کمی آن طرف تر جای وسایل استاد سلمانی است. روبه روی استاد سلمانی حکیم باشی پشت میز کوچکی نشسته و برای زنی که چهره اش از درد رنجور شده است چیزی می نویسد و اطرافش را کتاب های مختلف، سماور مسی و فنجان هایی که در قالب های تزئینی از مسن قرار گرفته چشم را می نوازد.

- مراسم عروسی**

روی در چوبی نقش و نگار گل هایش جلوه گری می کند. اینجا مردانی با لباس های محلی در مقابل عروس و داماد در حله ای تزئین شده با پارچه های گلدوزی رقص محلی انجام می دهند که هر حرکتش مفهوم خاصی دارد و حرکات این مجسمه ها هم بر اساس آیین های گذشتگان و ...

تعیین شده است.

- خبر مرتب**

۳ شهرستان در خراسان جنوبی موزه ندارد. آن طور که مسئول موزه های خراسان جنوبی می گوید:هنوز در برخی شهرستان های استان موزه ای ایجاد نشده است.

«شعبی» اضافه می کند: در حال حاضر سربیشه، زیرکوه و خوسف موزه ندارد اما قرار است موزه مشاغل سنتی در خوسف راه اندازی شود و این برنامه در مرحله مطالعه طرح قرار دارد.

وی از راه اندازی موزه فسیل در بیرجند خبر می دهد و ادامه می دهد: این موزه در هفته میراث فرهنگی توسط بخش خصوصی افتتاح می شود و از آنجا که راه اندازی موزه آب در بیرجند منوط به پیگیری شرکت آب منطقه ای بوده تا کانون طرح تکمیلی آن به میراث فرهنگی ارائه نشده است.

وی در مورد راه اندازی موزه فرش بیرجند هم توضیح می دهد: این موزه در حال حاضر در حد یک نمایشگاه است که با نمایش دادن ۱۲تخته فرش در باغ اکبریه بیرجند برپا شده اما باید مکانی برای نمایش ۵۵تخته فرش به عنوان موزه در نظر گرفته شود که هنوز مکان مناسبی فراهم نشده است. وی ادامه می دهد: همه موزه های استان تجهیز و تکمیل شده است و تا پایان سال جاری برنامه ای در این زمینه در دستور کار نیست.

مدیر عامل بنیاد حامیان دانشگاه بیرجند خبر داد

توسعه دانش و مهارت افزایی در دستور کار سال جاری

می کند که فعالیت رسمی این بنیاد ۱۶ خرداد ماه سال گذشته شروع شد و کمک به دانشگاه بیرجند برای توسعه زیرساخت های علمی و دانشگاهی یکی از اهداف اصلی آن است. وی در ادامه از بهره برداری مجتمع خوابگاهی متاهلان و دارمگاه دانشگاه بیرجند توسط بنیاد حامیان خبر می دهد و اضافه می کند: این حامیان تاکنون ۹۸۰میلیون تومان به دانشگاه کمک کرده اند.

.....

تفاهم نامه همکاری فرهنگی و ارشاد اسلامی و فرماندهی انتظامی زیرکوه

برای بهبود کیفیت برنامه های فرهنگی وهنری با همکاری فرماندهی انتظامی در سال جاری اعلام آمادگی کرد.
سروان نصیری مسئول عقیدتی –سیاسی فرماندهی انتظامی شهرستان زیرکوه

وارشاد اسلامی زیرکوه در مراسم انعقاد این تفاهم نامه گفت: با توجه به پتانسیل های فرهنگی وهنری این شهرستان و تعامل مطلوب فرماندهی انتظامی سال گذشته برنامه های خوبی اجرا شد. «کوچی»

اعتبار قلعه فورگ، حکایت یک مویز و ۴۰ قلندر

زمانی برای پایان یافتن عملیات مرمت این بنای تاریخی که ۷۰درصد آوار برداری آن انجام شده توسط مسئول میراث فرهنگی درمیان می شود.
افشاریه همان دوره زمانی است که بعد از

فرهنگ و هنر

نشر نو

هم روز نامه هم کلوچه

شعرهای کتاب «هم روزنامه هم کلوچه» را مریم هاشم‌پور سروده است. کتابی جذاب با شعرهایی دلنشین و تصاویری که حاصل تلاش های مریم حسن نژاد است.

این کتاب دربرگیرنده ۱۵

شعر ساده و کودکانه مانند کوکوی بابا، سه تا لیوان سه تا بشقاب، خروس خاله خانم، باد تند و ترانه ایرها و مادر است.
کتاب «هم روزنامه هم کلوچه» از سری کتاب های شکوفه است که انتشارات امیرکبیر آن را در قالب ۲۸ صفحه مصور رنگی منتشر کرده است.

عنوان کتاب برگرفته از شعر زیر است:

همسایه ما پیرمردی است

یک ده‌کده دارد تو۱ کوجه

در ده‌کده خود می‌فروشد

هم روزنامه هم کلوچه

خبر

فضای مجازی چاپ نشریات نهپندان را کم‌رنگ کرد

رنجبر_فضای مجازی چاپ نشریات و هفته نامه ها را در نهپندان کم‌رنگ کرد.

به گفته رئیس اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی نهپندان، در این شهرستان یک آموزشگاه هنری، ۳ کانون آگهی و تبلیغات، یک آموزشگاه که سال گذشته مجوز فعالیت گرفت، ۲چاپخانه و ۲ نشریه محلی و ۲ هفته نامه فعالیت دارد که به دلیل مشکلات مالی و گرایش مردم به فضای مجازی از جمله تلگرام چاپ آن ها کم‌رنگ شده است.

در نهپندان ۹۳ سال با بیش از ۳۰۰متر مربع زیربنا در دوطبقه با اعتبار ۳۲۰ میلیون تومان به تخصیص ۵۰درصدی اعتبارات این پروژه اشاره و اضافه کرد: عملیات ساخت این پروژه با اختصاص ۱۴۰ میلیون تومان در سال ۹۴ ادامه یافت و با تخصیص ۶۴درصدی اعتبارات ساختمان این نگارخانه تا یک ماه آینده به بهره برداری می رسد.

به گفته وی، با احتساب اعتبارات بهسازی و نوسازی فضاهای فرهنگی و هنری مجموع اعتبارات عمرانی سال گذشته ۱۶۶ میلیون تومان است.

وی افتتاح نگارخانه شهر را اقدام مهمی برای فراهم کردن زیرساخت های حوزه هنر و فرهنگ عنوان می کند و این که این پروژه بعد از تجهیز به بهره برداری می رسد.

- فرهنگ و گویش**

وی در موردصودر مجوز چاپ کتاب ها از طرف این اداره هم می گوید: کتاب « فرهنگ و گویش نهپندان» به همت «ذبیح ...» محمودی، می تواند به عنوان یک کتاب مرجع به معرفی فرهنگ و ادبیات شفاهی نهپندان، آداب و رسوم و گویش با جمع آوری بیش از۸هزار اصطلاح بومی شهرستان بپردازد و گره کوچکی از ناشناخته های گویش و فرهنگ نهپندان را بگشاید.

به گفته وی ،این کتاب در مراحل پایانی قبل از چاپ قرار دارد.

وی با اشاره به بهره برداری سینما نور نهپندان با مشارکت بخش خصوصی در سال گذشته تاکید می کند: این اقدام با استقبال بسیار خوب شهروندان به ویژه جوانان مواجه شد و در حال حاضر این سینما به صورت دیجیتال با ظرفیت ۳۰۰ صندلی در حال اکران فیلم های روز سینمای ایران است.

بنا به توضیح وی، بیشترین استقبال تاکنون از فیلم «محمد رسول ... (ص)» و به ترتیب «شاهزاده روم»، «دودوست»، «وروجک ها» و «من سالوادور نیستم» بوده است.

- فضاهای فرهنگی**

به گفته وی، انجمن هنرهای نمایشی شهرستان دارای مکان اختصاصی و فعال است و دیگر بخش ها به صورت پاره وقت از فضاهای مجتمع فرهنگی و هنری استفاده می کنند و سالن آمفی تئاتر مجتمع نور به صورت چند منظوره برای استفاده هنرمندان و هایش ها در اختیار قرار دارد.

وی با اشاره به برگزاری بیش از ده ها مورد نمایشگاه عکس و پوستر، خونسوپی، ۲مورد نمایشگاه کتاب در نهپندان و شوسف، نمایشگاه علوم قرآنی و جشنواره منطقه ای مجسمه های نمکی می گوید: مستند نهپندان دیار کهن و مستند عاشورا با وجود نبود زیرساخت ها، امکانات و تجهیزات فیلم سازی با حمایت این اداره و تلاش هنرمندان کانون فیلم و عکس شهرستان تولید شده است.

وی مهم ترین دستاوردهای شورای فرهنگ عمومی را برگزاری مراسم گرامیداشت سفر پرخبر و برکت مقام معظم رهبری به نهپندان در سال ۷۸ بیان می کند که پس از ۱۷ سال برای دومین بار این مراسم به پاس قدردانی از سفر رهبر معظم انقلاب به نهپندان انجام شد و طرح توسعه نهپندان جان تازه ای گرفت و ورود بنیاد برکت به شهرستان موجب احیای مجدد طرح توسعه نهپندان و تخصیص اعتبارات میلیاردی به منظور ایجاد زیرساخت های فرهنگی، مذهبی و خدماتی در نقاط محروم نهپندان شد.

وی همچنین ادامه داد: در حوزه قرآن و عترت این شهرستان دارای دو موسسه فرهنگی و قرآنی است که موسسه ولی عصر(عج)شهرستان سال گذشته موفق به دریافت موافقت اصولی از معاونت ترویج فعالیت های قرآنی کشور شد و هم اکنون در زمینه آموزش قرآن کریم در رشته های حفظ، مفاهیم، تدبیر در قرآن و ... فعال است و بیشتر فعالیت های قرآنی شهرستان رابر عهده دارد. به گفته وی، نهپندان ۴۵ کانون فرهنگی و هنری مساجد دارد که مجوز ۴ کانون فرهنگی و هنری در سال گذشته صادر شد.